

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

7

DANNEBROG

og dets Brug

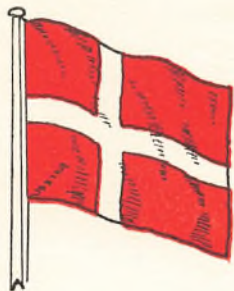
UDGIVET DEN 26. SEPTEMBER 1940

AF FIRMAET

J. S. V. WEILBACH

NIELS JUELS GADE 6 KØBENHAVN

ØSTRIGSGADES SKOLE

*Der er ingenting, der maner
som et Flag, der gaar til Top.*

DANNEBROG, vort mer end syv Sekler gamle Korsflag, efter Sagnet nedfaldet fra Himlen, var i store som i trange Tider Danmarks ærerige Kendetegn og Folkets umistelige Samlingsmærke. Hvad enten dets Baggrund er Skov eller Agre, Strand eller Hede, Byen eller Havets Bølger, kræver det en Ærbødighed, der bør gives synlige Udtryk i visse, alt for ofte tilsidesatte Sædvaner, for hvilke der i det følgende skal gøres nærmere Rede. Baade ude og inden Døre maa bestemte Regler ubetinget overholdes, ogsaa hvad angaar Brugen af Dannebrog, naar det vajer sammen med fremmede Flag.

DANNEBROGS UDSEENDE

Dannebrog forekommer i 2 Former, dels som Stutflag (det almindelige Dannebrogflag), dels som Splitflag, hvilket sidste normalt er forbeholdt Statsmyndigheder og Statsinstitutioner.

Dannebrogs Udseende

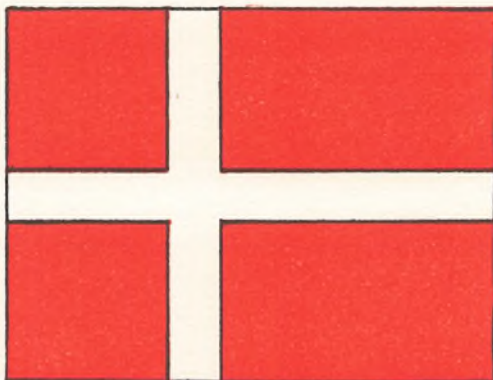
I det følgende omtales kun det almindelige Dannebrogflag (= Handelsflaget).

Regler for dettes Udseende er givet m. H. t. *Koffardiskibenes* Flag i Forordningen af 11' Juli 1748. Herefter skal Flaget være rødt med hvidt Kors uden Split; og skal, naar Flagets Bredde ved Stangen sættes som Basis og Grund for Proportionen, det hvide Kors eller Kryds være $\frac{1}{7}$ af Flagets Bredde ved Stangen, de tvende agterste røde Kvarterer være en lige Firkant, og de forreste røde Kvarterer være $\frac{3}{4}$ af de agterste Firkanter.

Indenrigsministeriet indskærpede i Bekendtgørelse af 21. Oktbr. 1892 under Henviisning til denne Forordning og Skibsregistreringsloven af 13' Marts 1867 og 1' April 1892,

at det almindelige danske Handelsflag skal være det i Forordningen af 1748 beskrevne, og at danske Handelsskibe som Nationalitetsmærke ikke maatte føre noget andet Flag end dette. Ved Cirkulære af 1' Maj 1893 til samtlige Politimestre udtalte Ministeriet imidlertid, at man under Hensyn til bestaaende Sædvane fandt det rettest, at Paatale undlodes, naar Flagets forreste Kvarterer ikke oversteg $\frac{7}{4}$ af de agterste Kvarterer.

HANDELSFLAG (= STUTFLAG)

Korsets Bredde er $\frac{1}{7}$ af Flagets Bredde. Firkanterne nærmest Standerliget er Kvadrater, hvis Sider er $\frac{3}{7}$ af Flagets Bredde. Længden af de yderste Firkanter er $1\frac{3}{4}$ Gang Længden af de inderste Firkanter.

FREMMEDE FLAG

Forbud mod Benyttelse af fremmede Flag

TilLands var det tidligere forbudt *private* og fremmede Konsuler at hejse Flag, være sig Dannebrog eller fremmede Flag, jfr. kgl. Resolution af 21' December 1833. Ved kgl. Resolution af 7' Juli 1854 fastsattes det imidlertid, at alle og enhver i Kongeriget maatte hejse Dannebrogflaget uden Split paa deres Ejendomme eller Boliger, og at det ligeledes for Fremtiden blev fremmede Magters her bosatte Konsuler uforment sammesteds at lade deres respektive Nationalflag vaje.

Der bestaar altsaa — med nævnte Undtagelse — stadig et almindeligt Forbud mod Flagning med fremmede Flag her i Landet.

Den 10' April 1915 udstedte Justitsministeriet i Tilslutning til de gældende Bestemmelser en Bekendtgørelse om Forbud mod at benytte fremmede Nationalflag. Herved forbydes det her i Landet at hejse andet Flag end Dannebrog, ligesom det forbydes under aaben Himmel samt i Gæstgiverier, Beværtninger og andre offentligt tilgængelige Lokaler at benytte krigsførende Magters Flag, være sig til Udsmykning eller paa anden Maade.

Forbudet omfatter ikke:

- a) Fremmede Staters Gesandter, Konsuler og Vicekonsuler. Disse er berettigede til at hejse vedkommende fremmede Stats Flag fra Embedskontorer her i Landet samt for Gesandternes Vedkommende tillige fra deres Boliger.
- b) Personer, der har faaet Tilladelse af Justitsministeriet til at hejse fremmed Nationsflag.

Ved en Skrivelse af 12te August 1915 til Politidirektøren i København har Justitsministeriet angaaende Anvendelsen af neutrale Magters Flag yderligere udtalt, at Forbudet imod Anvendelse af neutrale Magters Flag til Lands maa anses for at omfatte enhver Anvendelse af disse, hvorved de vajer fra Stang, være sig i lodret eller vandret Stilling, være sig alene eller i Forbindelse med danske Flag, saavel som deres Anbringelse i frit vajende Tilstand paa Liner, i sidstnævnte Henseende dog med Undtagelse af de til Udsmykningsbrug alene anvendelige Miniaturflag.

Ved kgl. Resolution af 16' September 1925 henlagdes alle Sager om Flag, Flagning og Flagføring til Lands, saavel som til Søs, til Statsministeriet, under hvilket Spørgsmaal om Dispensation fra Forbudsbestemmelsen herefter henhører.

Tilladelse til at hejse fremmede Flag gives kun i enkelte Tilfælde; en staaende Tilladelse gives ikke.

De nævnte almindelige Forbud mod Brug af fremmede Flag gælder kun for Landjorden.

Danske Skibe maa ifølge Skibsregistreringsloven som Nationalitetsmærke alene føre det almindelige danske Handelsflag, men bortset herfra kan fremmede Flag vises efter international Sædvane.

FLAGETS STØRRELSE VIMPLEN

Flagets Størrelse

Flagets Størrelse maa staa i passende Forhold til Flagstangens Højde. Efter den i Søværnet udviklede Praksis skal Flagets Højde inde ved Stangen være ca. $\frac{1}{5}$ af Stangens Højde; naar Flagstangen er anbragt paa Bastioner o. l. eller paa Bygninger, bør Flagets Højde være større, efter Skøn i de enkelte Tilfælde.

Vimplen

Længden af en Vimpel vil passende kunne sættes til Halvdelen af Flagstangens Højde.

I Vimplen skal Korsets længste Arm naa helt ud i Vimplens Spids.

Vimplen bør vaje Dag og Nat, naar Ejendommen er beboet, og kun nedtages, naar Flaget skal hejses.

ALMINDELIGE REGLER FOR FLAGNING

Flaget hejses Kl. 8 Formiddag og forbliver vajende til Solnedgang.

Paa de Tider af Aaret, hvor Solen staar op efter Kl. 8, hejses Flaget først ved Solopgang.

Flaget maa aldrig være hejst efter Solnedgang.

Hejsningen og Nedhalingen af Flaget bør foregaa langsomt. Flaget bør ikke røre ved Jorden under Hejsningen og Nedhalingen, hvorved det udsættes for Tilsmudsning; et iturevet, snavset eller falmet Flag bør ikke benyttes.

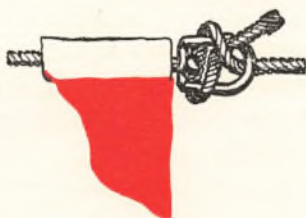
Ved Hejsning og Nedhaling af Flaget bør Mænd blotte deres Hoved, ligesom den Mand, der hejser eller nedhaler Flaget, bør lægge sin Hat fra sig. Eventuelle Nærværende bør alle have Front mod Flaget.

Skal Flaget hejses paa en fritstaaende Stang udendørs, bør det holdes over den ene Arm saavel under Fastbindingen som under Hejsningen. Ved Nedhalingen samles Flaget over den ene Arm og lægges derefter sammen, saaledes at det hvide Kors er beskyttet af den røde Dug.

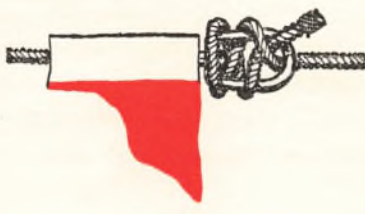
Føres Dannebrog under militær Kommando, eller anvendes Flaget ved nationale Højtideligheder, bør det hilses ved, at man vender Front mod Flaget, idet uniformerede Personer gør Honnør og civile Mænd aftager Hatten, medens Flaget passerer.

VED HEJSNING AF FLAG BØR FØLGENDE
REGLER IAGTTAGES:

Bemærk hosstaaende Tegninger af Flagstik.

Flagstik.

Flagstik med Rundtørn.

Ophalerlinen skal være stram.

Nedhalerlinen (den Del af Flaglinen, hvorpaa Flaget er fastgjort) skal være løs (slæk), saaledes at Flaget vajer frit ud fra Stangen; herved opnaas en vis Elasticitet, som i høj Grad skaaner Flaget i stærk Blæst.

Hvad enten Flagstangen staar med eller uden Vimpel, tilraades det at slaa (sno) den flettede Flagline 2 til 3 Gange meget løst (slæk) omkring Flagstangen, da Linen i fugtigt Vejr kan trække sig sammen i temmelig høj Grad. Ved denne Forsigtighedsregel forlænger man Flaglinens Levetid betydeligt, forhindrer, at en lige, spændt Line krummer Flagstangen samt undgaar endelig den generende Lyd og det Slid, som Flaglinens Slag mod Stangen foraarsager, naar det blæser.

For at undgaa, at Bomuldsdugens røde Farve løber ud i det hvide Kors, tilraades det: ikke at hejse Flaget første Gang i fugtigt Vejr. Flaget maa helst forinden have været hejst 5 à 6 Gange i Tørvejr. Flaget bør aldrig lægges sammen i fugtig Tilstand.

FANEINDVIELSE.

Ved Faneindvielse slaas 3 Søm i Fanestangen. Disse Søm er løsnet og anbragt oppe ved Fanespudet og slaas i som følger:

- 1ste Søm: For Kongen.
- 2det Søm: For Fædrelandet.
- 3die Søm: For Foreningen.

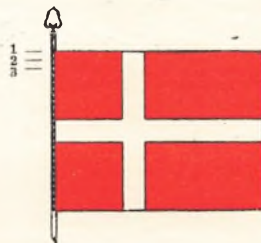
Ophalerlinen

Nedhalerlinen

Flaglinen

Bomuldsflag

Faneindvielse.

SÆRLIGE REGLER
FOR ANBRINGELSE AF DANNEBROG i FORBINDELSE MED
ANDRE NATIONERS FLAG

I en staaende Række af Flag paa Flagstænger skal Dannebrog anbringes enten paa den for Tilskueren længst til Venstre staaende Flagstang (højre Fløj) eller paa den midterste Flagstang i Rækken.

Ved Hejsning af Flagene hejses Dannebrog først og nedhales sidst. Alle Flagstænger bør have ens Højde og alle Flag tilnærmelsesvis samme Størrelse. Man maa ikke give noget andet Flag mere fremtrædende Plads eller større Dimensioner end Dannebrog, eller anvende flere af en enkelt anden Nations Flag end af Dannebrog. Forskellige Nations Flag maa ikke hejses paa samme Stang.

NORDISKE FLAG

Ved Anbringelse af de nordiske Flag maa følgende Orden iagttages. Hvis Dannebrog staar til Venstre for Tilskueren (∴ paa højre Fløj): 1) Danmark, 2) Island, 3) Norge, 4) Sverige, 5) Finland.

Staar Dannebrog i Midten, anvendes følgende Orden:

- a) For 3 nordiske Flag: 2—1—3 (altsaa 1) Danmark, 2) Island).
- b) For 4 nordiske Flag: 3—1—2—4.
- c) For 5 nordiske Flag: 4—2—1—3—5.

ANDRE NATIONERS FLAG

De øvrige Nations Flag bør anbringes i alfabetisk Orden.

Staar Dannebrog til Venstre for Tilskueren (∴ paa højre Fløj), anbringes — eventuelt *efter* de nordiske Flag i ovennævnte Orden (1—5) — de øvrige Nations Flag i alfabetisk Orden i Retning mod venstre Fløj.

Staar Dannebrog i Midten, anbringes de øvrige Nations Flag skiftevis til Venstre og Højre for Tilskueren, først de nordiske, som vist ovenfor under c.

Nordiske Flag

Andre Nationer

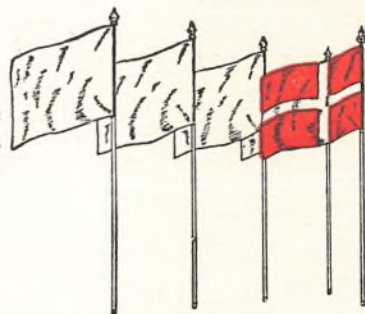

Hvor der kun er to Flag eller Faner i et Optog, føres Dannebrog paa højre Side (Fløj) af det andet Flag eller den anden Fane.

Føres Dannebrog i et Optog sammen med flere andre Faner, gaar Dannebrog's Bærer foran ud for Midten eller ud for den midterste af de andre Faner.

INDENDØRS DEKORATION

Ved indendørs Hejsning og Nedhaling bør Dannebrog anbringes paa en Stol ved Flagstangens Fod, og alle bør rejse sig med Front mod Flaget.

Indendørs Dekoration.

Føres Faner gennem en Festsal, bør alle rejse sig med Front mod Fanerne, indtil disse er ført paa Plads.

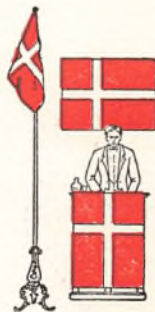

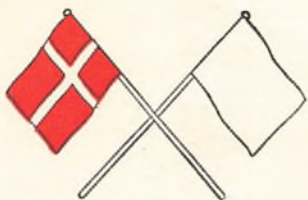
Anvendes der en Fane paa Stang, bør den anbringes paa Ærespladsen tilhøjre for Taleren og saavidt muligt lidt foran denne.

Naar en Talerstol skal dekoreres med Dannebrog, bør det anbringes paa Talerstolens Forside.

Dannebrog bør aldrig lægges over Pulten paa en Talerstol eller benyttes som Borddug eller til andre Flaget uvedkommende Formaal.

Skal Flaget uden Stang danne Baggrund for f. Eks. en Talerstol, bør det anbringes bag ved og over Taleren.

Naar Dannebrog paa Stang anbringes opad en Væg sammen med en anden Nations Flag, bør Dannebrog anbringes til Venstre for Tilskueren med Stangen foran det andet Flags Stang.

Anbringes Flaget udspændt paa en Væg eller anden Flade, bør de kvadratiske Felter vende opad eller til Venstre for Tilskueren.

Norden

I en vifteformet Gruppe af nordiske Flag paa Stang bør Flagene anbringes saaledes:

- 1) Dannebrog i Midten
- 2) Island
- 3) Norge
- 4) Sverige
- 5) Finland, altsaa 4—2—1—3—5.

Andre Nationer

I en vifteformet Gruppe af forskellige Nationers Flag paa Stang bør Dannebrog anbringes i Midten. Hensigtsmæssigt bør de øvrige Nationers Flag anbringes i alfabetisk Orden, regnet fra Midten skiftevis til Venstre og Højre.

Flag paa halv Stang

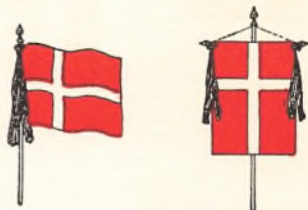
Ved Flagning i Anledning af Dødsfald flages der paa halv Stang: Flaget bør hejses til Tops og forblive der et Øjeblik for derefter at blive furet paa halv Stang, d. v. s. nedhalet til at være en god Flagbredde under Flagknappen.

Ved høje, fritstaaende Flagstænger bør Flaget dog nedhales saa langt, at Flagets Overkant er ca. $\frac{1}{3}$ af Flagstangens Længde under Flagknappen. Naar det ved Solnedgang skal stryges (nedhales), føres det først til Tops og forbliver der et Øjeblik, hvorefter Nedhalingen finder Sted.

Der bør ikke anvendes Sørgeflor i Forbindelse med Flag paa halv Stang.

Paa Faner og Bannere anbringes to sorte Florbaand med Roset eller Sløjfe paa Fanestangens Spyd.

Ved Flag, der er udsændt paa en Væg, anbringes ved hvert øverste Flaghjørne et sort Florbaand med Roset eller Sløjfe.

Er en Kiste dækket med Dannebrog, skal Korset anbringes ved Hovedenden.

Paa Bisættelsesdagen hejses Flaget først helt op og derefter paa halv Stang. Paa det Tidspunkt, hvor Bisættelsen har fundet Sted, hejses Flaget paa hel Stang, hvor det forbliver indtil Solnedgang.

Bisættelse

Flaget hejses først paa hel Stang. Et Kvarter før Mindegudstjenestens Begyndelse nedhales det paa halv. Umiddelbart efter Mindegudstjenestens Afslutning hejses Flaget atter paa hel Stang.

Mindegudstjeneste

FLAGDAGE

Der er ingen Forpligtelse for private til at hejse Flaget paa bestemte Dage.

For Statstjenestens enkelte Grene gælder forskellige Regler; fælles for alle Tjenestegrene er, at der skal flages paa følgende Dage:

Nytaarsdag, 1' Paaskedag, Kristi Himmelfarts Dag,
1' Pinsedag og 1' Juledag;

Grundlovsdag og Valdemarsdag (Genforeningsdagen);
Kongens, Dronningens, Kronprinsens og Kronprin-
sessens Fødselsdage, samt

(i Kbhvn., Aarhus, Lyngby og Fredensborg) paa Prins
Knuds og Prinsesse Caroline Mathildes Fødselsdage.

Flere Styrelsesgrene har en betydelig udvidet Flagning. En samlet Fortegnelse over de Dage, paa hvilke de enkelte Styrelser, hver indenfor sit Omraade, har fastsat Flagning, meddeles nedenfor:

Januar	1	Nytaar
	29	Holmens Hæderstegns Indstiftelse
Februar	2	Kampen ved Mysunde 1864
	10	Afstemningen i de sønderjydske Landsdele 1920 (i Landsdelene)
	11	Stormen paa København 1659
Marts	4	Hans Kgl. Højhed Prins Gustav
	11	Hans Kgl. Højhed Kronprins Frederik
	14	Hds. Kgl. Højhed Prinsesse Thyra
	28	Hds. Kgl. Højhed Kronprinsesse Ingrid
April	2	Slaget paa Reden 1801
	18	Kampen ved Dybbøl 1864
	27	Hds. Kgl. Højhed Prinsesse Caroline-Mathilde
Maj	9	Kampen ved Helgoland 1864

Juni	1	Hds. Kgl. Højhed Prinsesse Helena
	5	Grundlovsdag
	15	Valdemarsdag (Slaget ved Lyndanise 1219). Genforeningsdag
Juli	1	Slaget i Køge Bugt
	6	Slaget ved Fredericia 1849
	25	Slaget ved Isted 1850
	27	Hans Kgl. Højhed Prins Knud
August	2	Hds. Kgl. Højhed Prinsesse Ingeborg, Hertuginde af Vestergötland
	3	Hans Majestæt Kong Haakon af Norge
Septbr.	26	Hans Majestæt Kong Christian den Tiende
Oktbr.	4	Stormen paa Frederiksstad 1850
	8	Hans Kgl. Højhed Prins Harald
Decbr.	24	Hds. Majestæt Dronning Alexandrine
	25	Juledag
Endvidere:		1ste og 2den Paaskedag Store Bededag Kristi Himmelfarts Dag 1ste og 2den Pinsedag og, paa halv Stang, Langfredag

---

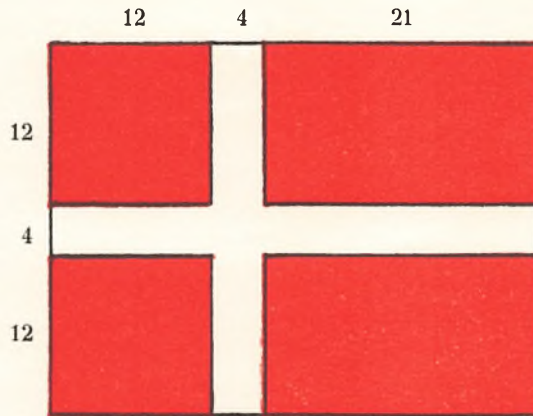
FLAGET STRYGES
(NEDHALES)
VED SOLENS NEDGANGSTIDER
(Dansk Zonetid)

1. Januar . . . Kl. 15.44	1. Juli . . . . . Kl. 20.53
8. » . . . » 15.53	8. » . . . . . » 20.49
15. » . . . » 16.05	15. » . . . . . » 20.41
22. » . . . » 16.18	22. » . . . . . » 20.31
29. » . . . » 16.33	29. » . . . . . » 20.20
5. Februar . . » 16.48	5. August . . . » 20.06
12. » . . » 17.04	12. » . . . » 19.51
19. » . . » 17.18	19. » . . . » 19.34
26. » . . » 17.34	26. » . . . » 19.17
4. Marts . . . . » 17.48	2. September » 19.00
11. » . . . . » 18.03	9. » . . . . » 18.42
18. » . . . . » 18.17	16. » . . . . » 18.23
25. » . . . . » 18.31	23. » . . . . » 18.05
1. April . . . . » 18.45	30. » . . . . » 17.46
8. » . . . . » 18.59	7. Oktober . . » 17.28
15. » . . . . » 19.13	14. » . . . . » 17.11
22. » . . . . » 19.27	21. » . . . . » 16.54
29. » . . . . » 19.41	28. » . . . . » 16.38
6. Maj . . . . . » 19.55	4. November » 16.22
13. » . . . . . » 20.08	11. » . . . . . » 16.08
20. » . . . . . » 20.20	18. » . . . . . » 15.57
27. » . . . . . » 20.32	25. » . . . . . » 15.46
3. Juni . . . . . » 20.41	1. December. » 15.40
10. » . . . . . » 20.48	9. » . . . . . » 15.35
17. » . . . . . » 20.53	16. » . . . . . » 15.34
24. » . . . . . » 20.55	23. » . . . . . » 15.37
	30. » . . . . . » 15.43

Vort Flag, som vi kalder Dannebrog, er blandt andet det ukrænkelige Symbol paa Sammenhold.

I Henhold til Forordning af 11. Juli 1748 sammenholdt med Indenrigsministeriets Cirkulære af 1' Maj 1893 til samtlige Politimestre, kan følgende angives som Dannebrog's Proportioner:

Korsets Brede er $\frac{1}{7}$ af Flagets Brede (Højde). Firkanterne nærmest Standerliget er Kvadrater, hvis Sider er $\frac{3}{7}$ af Flagets Brede. Længden af de yderste Firkanter er $1\frac{3}{4}$ Gang Længden af de inderste Firkanter.

Disse Proportioner bør efter Lovgivningen altid overholdes, og enhver Køber af et Flag burde derfor sikre sig, at Proportionerne er rigtige.

I Tvivlstilfælde vil man kunne henvende sig til den stedlige Politimyndighed, der sikkert elskværdigst vil give Dem Besked.

I Vimpen skal den længste Korsarm naa helt ud i Vimplens Spids. Undgaa at flage med ukorrekte Flag, det er ikke værdigt for Nationen.

Bevar Ærefrygten for Dannebrog!
